

μερίδα. Διατίθενται λοιπὸν νεώτεροί τινες, οὗ οἱ Ο' ἐξέλαβον τὴν λέξιν ἐν ἐννοίᾳ γεωγραφικῇ, ἐνῶ δ' Ἰακώβ ὁμίλει περὶ μερίδος γῆς γενικῶς. Ἐντεῦθεν κατὰ τοῦτον· προηλθεν ἡ λαϊκὴ παράδοσις, τὴν ὁποῖαν ἀνευρίσκομεν ἐν ταῦθα καὶ καθ' ἣν δ' Ἰακώβ ἔδωκε τὰ Σίκιμα ἢ τὴν Συγέμ εἰς τὸν Ἰωσήφ. Ἀλλ' ὥς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ἀνωτέρου χωρίου, ὁ Ἰακώβ ὁμίλει περὶ τμήματος γῆς, τὸ ὁποῖον διὰ μάχης ἔλαβον ἐκ τῶν Ἀμορραίων καὶ ὑπαίτινται προσωπῶς τὴν κατὰ τῆς πόλεως Συγέμ φορικὴν ἐπίθεσιν τοῦ Συμῶν καὶ Αὐτ', τὴν ἐν Γενέσ. 25-27 ἀναφερομένην, ἐφ' ὅσον οὐδεμία ἄλλη πολεμικὴ ἐπιχειρήσις ἀναφέρεται κατὰ τὴν ζωὴν τοῦ Ἰακώβ. Ὡς ἐκ τούτου πᾶς ἀποροκατάληπτος δὲν δύναται παρὰ τὰ δεχθῆναι, ὅτι ἐν τῷ γῶ τοῦ Ἰακώβ λέγοντος τοὺς ἐν Γενέσ. 22 λόγους ἐπῆρξε καὶ ἡ Συγέμ, μετεχειρίσθη δὲ ὁ πατριάρχης ἐξεπίτηδες λέξιν σηματούσαν συγχρόνως καὶ δ,τι ἡ λέξις μερίς ἐμφράζων δι' αὐτῆς καὶ τὰ δύο. Ὅτι δὲ ἡ ἐκδοχὴ αὕτη εἶνε ἀκριβής, ἐμφαίνεται καὶ ἐκ τῆς ἐννοίας, τὴν ὁποῖαν αὐτοὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰακώβ, οἱ ἀκούσαντες τοὺς λόγους τούτους, ἀπέδωκαν εἰς αὐτούς. Ἀντελήφθησαν δηλαδὴ οὗτοι, ὅτι ὁ πατὴρ αὐτῶν ὁμίλει πρὸς αὐτοὺς καὶ περὶ τῆς Συγέμ. Ἐντεῦθεν δὲ, ὅταν οἱ ἀπόγονοί των ἐκόμισαν εἰς τὴν γῆν Χαναὰν τὰ δ-στὰ τοῦ Ἰωσήφ, ἡ πρώτη των φροντίς ἐπῆρξε νὰ ἀποδ-σωσι ταῦτα ἐν τῇ μερίδι τοῦ ἀγροῦ οὗ ἐκτήσατο Ἰακώβ παρὰ τῶν Ἀμορραίων τῶν κατοικοῦντων ἐν Σικίμοις (Ἰησ. κδ' 32). Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς Ο' οὗτοι ἐνδεχόμενοι πρὸ ἀληθοῦς λογοπαιγνίου καὶ μὴ δυνάμενοι ν' ἀποδώσ-σιν αὐτὸ ἀκριβῶς εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἀφῆρησαν τὴν λέ-ξιν ἐν ἑννοίᾳ γεωγραφικῇ.

6. Ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. Ὁ οὖν Ἰησοῦς κεκοπιακῶς ἐκ τῆς ὀδοιπορίας ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ ὥρα ἦν ὥσει ἐκτε.

Ὑπῆρχε δὲ ἐκεῖ πηγὰδι τοῦ Ἰακώβ. Ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν κοπιασμένος ἀπὸ τὴν πεζοπορίαν ἐκάθητο εἰσι καθὼς ἦταν κορτὰ εἰς τὸ πηγὰδι· ἡ ὥρα ἦτο περίπου δώδεκα, μεσημέρι.

πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. Ὑπάρχει ἀκόμη καὶ ὀνομάζεται Βίρ—Ζακούμι. Κεῖται περὶ τὰ 35' πρὸς ἀνατολὰς τῆς Νε-πόλεως (Ναπλούς, τῆς παλαιᾶς Συγέμ), ἀκριβῶς εἰς τὸ μέρος, ὅπου ἡ ὁδὸς ἡ ἀπὸ νότον πρὸς β-ρὸν ἀκολουθοῦσα τὴν κοιλάδα Μοκχὰ στρέφεται ἀποτόμως πρὸς δυσμὰς διὰ νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν στενὴν κοιλάδα τῆς Συγέμ. Τὸ φρέ-αρ κατὰ τὸν Anderson, ὅστις τῷ 1866 κατέβη εἰς αὐτό, εἶνε ἐσωτερικῶς ἐπερδεθυμένον διὰ χονδροῦ τοίχων καὶ ἔ-χει διάμετρον ἐννέα ποδῶν, βάθος δὲ 75 πόδας. Ἐτέθη τὸ ἐρώτημα, διατί διηρσίχθη ἐπὶ τοῦ Ἰακώβ τὸ τοιοῦτον φρέαρ, ἀποτελοῦν γιγάντιον ἔργον, ἀφοῦ εἰς τὴν χώραν ἐ-κείνην ἐπάρχει ἀφθονία πηγῶν (περὶ τὰς 80 μόνον εἰς τὴν Συγέμ καὶ τὰ περὶ αὐτῆς). Ἡ πιθανὴ καὶ εὐλογοφα-νὴς ἀπάντησις εἶνε, ὅτι τὸ φρέαρ τοῦτο εἶνε ἔργον ἀνθρώ-που ξένου ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ, οἷος δ' Ἰακώβ, ὁ ὁποῖος ἤθελε νὰ ἔξῃ ἀνεξάρτητος ἀπὸ τοὺς κατοίκους, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνῆκον αἱ πηγαί, καὶ νὰ ἀνεγείρῃ μνημεῖον κατοχῆς, μα-κροῦν τὰ δικαιώματα τῆς ιδιοκτησίας του ἐπὶ τοῦ τμή-ματος ἐκείνου τῆς γῆς.

πηγῇ. «Πηγὴν λέγει τὸ φρέαρ ὡς πηγάζον κάτωθεν» (Ζιγαβ.). Κατὰ τὸν Bernard τὸ φρέαρ τοῦτο συλλέγει ὕ-δωρ ἐν τῷ πυθμένι διὰ διηθήσεως. Ἐντεῦθεν δὲ εὐεξήγη-τος ἡ ἐνταῦθα διπλῇ ὀνομασία, ἡ ἀποδιδομένη εἰς αὐτό

ἦτοι τῆς πηγῆς (στ. 6) καὶ τοῦ φρέατος (στ. 11, 12). **κεκοπιακῶς.** «Κατὰ τὴν ἰδιότητα τῆς ἀνθρωπότητος» (Ζιγαβ.). «Ἐπεὶ σῶμα κατ' ἀλήθειαν ἔσχε συμπληρούμενον ἐξ ὧν καὶ πάντα τὰ ἀνθρώπινα σώματα, ἀναγκαίως ἐπό-κειται καὶ τὸ αὐτοῦ σῶμα τοῖς κοινῶς πάθεσι.... καὶ τοῖς ἐπιγενομένοις ἐκ σφοδρῶτατης κινήσεως καμάτοις» (Ῥοιγ.). Ὡς καὶ ἐν α' 14 τονίζεται τὸ πραγματικὸν τῆς ἀνθρωπί-νης φθορᾶς τοῦ Κυρίου.

ὀδοιπορίας. «Εἶχε κάμει μακρὰν πορείαν πεζῇ» (Bengel). «Δείκνυνται ἡμῖν ἅμα μὲν τὸ ἄτυπον αὐτοῦ καὶ ἀπείριτον, οὐδὲ γὰρ ὑπολογίσις ἐχρᾶτο πρὸς ὀδοιπορίαν..... ἅμα δὲ καὶ τὸ συντόμως αὐτὸν ὀδεῖν καὶ μὴ καθύμως» (Θεοφύλ.). οὕτως. Ἡ «οὐκ ἐπὶ θρόνον, οὐκ ἐπὶ προσκεφαλαίον, ἀλλ' ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε» ἐπ' ἐδάφους» (Χρυσόστ.). «Τὸ ἄτυπον γὰρ ὁ λόγος διδάσκει» (Ζιγαβ.). «Οὕτως ὡς ἡ ἐ-κοιλία τοῦ ἐδάφους παρείχετο» εἰσι ὅπως ἦτο ἀνευ πομπῆς, μόνος..... ὁ λαϊκὸς χαρακτήρ τῆς ζωῆς τοῦ Ἰησοῦ εἶνε ἁ-λῖος παντὸς θανμασμοῦ» (Bengel). Ἡ ἀναφέρεται εἰς τὸ κεκοπιακῶς ἐκ τῆς ὀδοιπορίας. «Διὰ τὸν κόπον ἢ κατέδρα γέγονε, διὰ τὸ καῦμα» (Χρυσόστ.). Κοπιασμένος, καθὼς ἦταν, ἐκάθησε.

ἐπὶ τῇ πηγῇ. Ἡ ἐπάνω εἰς τὸ φρέαρ, ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ περιβάλλοντος τὸ στόμιον αὐτοῦ· ἡ παρὰ τὸ φρέαρ, παρὰ τὸ φρέαρ.

ὥσει ἐκτε. «Ὅστε καὶ διὰ τὸ τῆς ὥρας θαλπεινὸν ἐ-δωκεν ἀνάπαυσιν τε καὶ ἀναψύξεως» (Θεοφύλ.). «Αὐτὸ τῆς ἡμέρας ἦν τὸ μακάριον, ὅτε λοιπὸν ὁ ἥλιος σφοδρότερον κατέκαυε τὰς ἀνθρωπίνων σαρκῶν» (Ζιγαβ.). «Ἐπὶ τὸ φρέαρ ἀκριβῶς, ἀλλ' ὡς ἐκτε τὴν ὥραν σπῆναι» (Κρηλ.).

ΑΠΟ ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ ΣΥΝΕΛΙΑ

ΔΗΛΩΣΙΣ ΠΙΣΤΕΩΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ

Εἰς τὸ Ἐδιμβούργον τῆς Ἀγγλίας συνεκροτήθη τὸν πα-ρελθόντα μῆνα Αὐγούστου τὸ δεύτερον «Παγκόσμιον Συνέ-δριον πίστεως καὶ διοικήσεως», τοῦ ὁποῖου σκοπὸς εἶναι ἡ ἐξεύρεσις βάσεως συμφωνίας διὰ τὴν ἔνωσιν τῶν Ἐκκλη-σιῶν. Τὸ Συνέδριον τοῦτο δύναται νὰ θεωρηθῇ παγγρηστι-ανικόν, διότι συμμετέσχον ἀντιπροσώποι όλων τῶν Ἐκκλη-σιῶν τοῦ κόσμου, μὴδ' αὐτῆς τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς ἐξαι-ρουμένης, ἡ ὁποία ἀπέστειλεν εἰς αὐτὸ «παρτηρητάς», ἔ-χοντας τὰ αὐτὰ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀντιπροσώπους δικαιοῦ-ματα, ἐκτὸς τοῦ ὁμιλεῖν καὶ ψηφίζειν.

Οἱ ἀντιπροσώποι τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, διὰ τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Σεβ. Μη-τροπολίτου Θυατείρων Γερμανοῦ, ἀνέγνωσαν καὶ κατέθε-σαν γραπτὴν «δήλωσιν πίστεως». Δι' αὐτῆς ἐδήλωσαν, ὅτι καίτοι «εἰς πᾶσαν εὐκαιρίαν ἐξεδήλωσαν τὰς θρησκευτικὰς των πεποιθήσεις δι' ἐκθέσεων καὶ συζητήσεων», ἐν τούτοις ἐθεώρησαν ἀπαραίτητον νὰ καταθέσουν καὶ γραπτὴν δήλω-σιν, διότι «συχνὰ ἡ τελικὴ διατύπωσις τῶν ἐκθέσεων δὲν εἶναι σύμφωνος πρὸς τὰς ἀπόψεις τῶν Ὁρθοδόξων· ἡ δὲ γενίκευσις καὶ ἡ χοῆσις ἀφρημένης γλώσσης δὲν ἀνταπο-κρίνεται πρὸς τὸ ὀρθόδοξον πνεῦμα».

Εἰς τὴν δήλωσιν ταύτην ἡ ἀντιπροσωπεία τῆς Ὁρθοδό-ξου Ἐκκλησίας, ὡς πρὸς μὲν τὸ ζήτημα τῆς «φύσεως τῆς θείας Χάριτος», τονίζει ὅτι «ἐπιθυμεῖ νὰ ἐλκύσῃ τὴν προ-σοχὴν τοῦ Συνεδρίου ἐπὶ τοῦ ὅρου «συνεργία», διὰ τοῦ ὁ-

224
40.
18
794
1937

ποιούν ή θεολογία τών Πατέρων συνειθίζει νά προσδιορί-
ζη τήν ενεργόν συμμετοχήν τῆς θελήσεως τοῦ ἀνθρώπου
εἰς τήν πρόδον τοῦ ἁγιασμοῦ του». Καί συνεχίζει:

«Ἡ ὑπ' ἀρ. 2 Ἐκθεσις ἐκφράζει ἱκανοποιητικῶς συμ-
φωνίαν ὡς πρὸς τὸν θεόπνευστον χαρακτῆρα τῶν Ἀγίων
Γραφῶν, ἀλλ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν σπουδαιότητα τῆς Παρα-
δόσεως ἡ Ὁρθόδοξος διδασκαλία διευπλώθη συμφώνως
πρὸς ὅτι οἱ Ὁρθόδοξοι ὑπεστήριξαν εἰς Λωζάννην καὶ ἄλ-
λαχοῦ. Ἀφ' ἑτέρου, ὑπάρχουν πλεῖστα σπουδαῖα σημεία,
ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν δυνάμεθα νά συμφωνήσωμεν μετὰ τὴν
Ἐκθεσιν ταύτην. Θεωροῦμεν τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ὄχι τὸν
«λόγον» (δηλ. τὸ γραπτὸν καὶ προφορικὸν κήρυγμα) ὡς
πρωτεύον στοιχεῖον εἰς τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας μας. Αἱ
Γραφαὶ δίδονται εἰς ἡμᾶς διὰ μέσου τῆς Ἐκκλησίας. Αὐ-
ταί εἶναι δῶρα τοῦ Θεοῦ πρὸς αὐτήν· εἶναι τὰ μέσα τῆς
χάριτος τὰ ὁποῖα αὕτη χρησιμοποιεῖ εἰς τὸ ἔργον τῆς σω-
τηρίας μας. Ἐπὶ πλέον πρέπει νά δηλώσωμεν ὅσον ἀφο-
ρᾷ τὰ συζητήσιμα περὶ «ἀοράτου» Ἐκκλησίας ὅτι ἡ Ὁρ-
θόδοξος Ἐκκλησία πιστεύει ὡς οὐσιώδεις αὐτῆς χαρακτη-
ριστικὸν ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἐπὶ τῆς γῆς εἶναι ὁρατὴ καὶ ὅτι
μόνον μία ἀληθὴς Ἐκκλησία δύναται νά εἶναι ὁρατὴ καὶ
νά ὑπάρχῃ ἐπὶ τῆς γῆς».

Ὡς πρὸς δὲ τὸ ζήτημα τοῦ «Μυστηρίου τῆς Ἱερουσλήμ»
(ἢ τῶν χειροτονιῶν) ἡ Ὁρθόδοξος δὴλωσις τονίζει ὅτι εἰνε-
σαφεστάτη ἡ ἀσυμφωνία ἐπὶ σημείοις κεφαλαιώδους καὶ θε-
μελιώδους σημασίας, ὅπως π. χ. ἐπὶ τῆς φύσεως τῆς Ἱερα-
τικῆς ὑπηρεσίας καὶ τῶν χειροτονιῶν, ἐπὶ τῆς Ἀποστολι-
κῆς Διαδοχῆς, ἐπὶ τῆς φύσεως καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Μυσ-
τηρίων, ἐπὶ τοῦ προβλήματος τοῦ κύρους (αὐτῶν καὶ τε-
λεσιμότητος) ἐπὶ τινὶν σημείοις διγίνονται διδασκαλαὶ πε-
ρὶ τοῦ Βαπτίσματος καὶ τῆς θείας Εὐχαριστίας, τὰ ὁποῖα
καὶ μόνον ἐξ ὧν τῶν Μυστηρίων ἐξητάσθησαν λεπτομέ-
ρεστερον. Ἐπειδὴ—συνεχίζει—εἶναι ἀδύνατον νά εἰσέλθω-
μεν ἐδῶ εἰς λεπτομερείας, ἐπιθυμοῦμεν νά τονίσωμεν τὴν
μεγάλην σπουδαιότητα, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ἐνθὺς ἐξ ἀρχῆς·
ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία εἰς τὸ Μυστήριον τῆς Ἱερουσλήμ,
τοσοῦτε μᾶλλον καθ' ὅσον ἐξ ἐπόψεως ὁρθοδόξου ἀπ' αὐ-
τῆς ἐξαρτᾶται καθ' ἀνάγκην τὸ ἔγκυρον ὧν τῶν ἄλλων
Μυστηρίων, ἐξαιρουμένου τοῦ Βαπτίσματος. Θὰ σὰς ὑπο-
μνήσωμεν ὅτι τὴν ἀντίληψιν ταύτην τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκ-
κλησίας συμμερίζονται καὶ ὅλοι οἱ ἀποκαλοῦντες ἑαυτοὺς
Καθολικούς, οἱ ὁποῖοι μένουσι πιστοὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν
καὶ τὴν πρᾶξιν τῆς ἀδιαφύτου Ἐκκλησίας».

Τέλος πρὸς τὸ ζήτημα τῆς «μυστηριακῆς ἐπικοινωνίας»,
τοῦ νά μετέχουν δηλαδὴ τὰ μέλη ἐκάστης Ἐκκλησίας εἰς
τὰ Μυστήρια ἄλλης ἐτεροδόξου καὶ μὴ ἡνωμένης, τὴν ὁ-
ποίαν ἐπικοινωνίαν διαρρήδη ἀπέκρουσε πάντοτε ἡ Ὁρ-
θόδοξος Ἐκκλησία, ἡ δὴλωσις σημειώνει: «Ἐπιθυμοῦμεν
νά ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα ἅπασι τὴν ἐμμονὴν μας εἰς τὸ
ὅτι ἡ μυστηριακὴ ἐπικοινωνία πρέπει νά θεωρηθῇ ὡς τὸ
ἐπιστέγασμα μιᾶς πραγματικῆς καὶ ἀληθοῦς ἐνώσεως, ἀ-
φοῦ αὕτη ἐπιτευχθῇ πλήρως διὰ θεμελιώδους συμφωνίας
εἰς τὸ ἔδαφος τῆς πίστεως καὶ διοικήσεως καὶ ὄχι νά θεω-
ρῇται ὡς μέσον πρὸς ἐνωσιν. Ὡς πρὸς τὸ ἄλλο καὶ ἐκ-
τάκτως σπουδαῖον ζήτημα τῆς Ἐκθέσεως ταύτης, δηλ. τὴν
Κοινωνίαν τῶν Ἀγίων, ἀναγνωρίζομεν ὅτι κατὰ τὴν συ-
ζητήσιν διὰ τὴν τιμὴν πρὸς τὴν ἁγίαν Παρθένον, τὴν Θε-
τόκον, καθὼς καὶ τὴν τῶν ἁγίων, ἐπετεύχθη σημαντικὴ

ἈΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Ἡ "ΖΩΗ,"

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ

ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΑΓ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐπιστολαὶ καὶ ἐμβάσματα

πρὸς κ. ΙΩΑΝ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΝ

Ἰπποκράτους 189

Λ Θ Η Ν Δ Σ (7)

Ἰδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ († 1929)

Συντάκτης: Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ († 1920)

πρόοδος. Οὐχ ἤτιον παραμένουν οὐσιώδεις διαφοραὶ, καὶ
ἡμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι ἡσθάνθημεν τὴν ὑποχρέωσιν νά ἀνα-
φέρωμεν τὰς διαφοράς μας εἰς ἰδιαίτερας ὑποσημειώσεις».

Ἡ δὴλωσις συνεχίζει:

«Ἡμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι ἀντιπρόσωποι, πιστοὶ εἰς τὴν πα-
ράδοσιν τῆς ἀρχαίας ἀδιαφύτου Ἐκκλησίας τῶν ἐπὶ τῶν Οἰ-
κουμενικῶν Συνόδων καὶ τῶν ὁκτὼ πρώτων αἰώνων, ἐνα-
σμενίζομεθα εἰς τὴν πεποίθησιν ὅτι μόνον ἡ δογματικὴ δι-
δασκαλία τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, ὅπως εὐρίσκεται εἰς τὰς
ἁγίας Γραφάς, εἰς τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως, εἰς τὰς ἀπο-
φάσεις τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ τὴν διδασκαλίαν
τῶν Πατέρων, εἰς τὴν λατρείαν καὶ τὴν ὅλην ζωὴν τῆς ἀ-
διαφύτου Ἐκκλησίας, δύναται νά ἀποτελέσῃ στερεὰν βά-
σιν διὰ τὴν ὁρθὴν καὶ ἐπιτυχῆ συζήτησιν ἐπὶ τῶν δογμα-
τικῶν καὶ θεολογικῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα ἀνεφάν-
θησαν εἰς τοὺς τελευταίους χρόνους. Οἱ Ὁρθόδοξοι ἀν-
τιπρόσωποι τονίζομεν τὴν ἀνάγκην τῆς ἀκριβείας καὶ σα-
φειᾶς ἐν τῇ διατύπωσιν τῆς Πίστεως καὶ εἴμεθα πε-
πεισμένοι ὅτι διαφοροῦμεθα καὶ προκληθῶμεν ἐκφράσεις πε-
ρὶ τῆς Πίστεως δὲν ἔσονται κινήσιον πραγματικῆς σημασίας.
Ἀνατιθέμεθα εἰς τοὺς ἀδελφούς καὶ ἀφρημένους ὁρὸς,
οἱ ὁποῖοι χρησιμοποιοῦνται διὰ νά ταυτίσουν ἀντιλήψεις
καὶ ὅργανα, τὰ ὁποῖα πράγματι διαφέρουν ἀλλήλων. Οἱ
Ὁρθόδοξοι διὰ τοῦτο θεωροῦμεν καθήκον ἀπέναντι τῆς
Ἐκκλησίας καὶ τῆς συνειδήσεώς μας νά διακηρύξωμεν ἐν
πάσῃ ἐλικρινείᾳ καὶ ταπεινοφροσύνῃ ὅτι, ἐνῶ αἱ ἐκθέσεις,
εἰς τὰς ὁποίας τοιαύτη ἀόριστος καὶ ἀφρημένη γλῶσσις
χρησιμοποιεῖται, δύναται ἴσως νά συντελέσουν εἰς τὴν πρό-
οδον τῆς ἐνώσεως μεταξὺ Ἐκκλησιῶν τῶν αὐτῶν οὐσιω-
δῶν χαρακτηριστικῶν, εἶναι τελείως ἀνωφελεῖς διὰ τὸν εὐ-
ρύτερον σκοπὸν διὰ τὸν ὁποῖον χρησιμοποιοῦνται, ἰδίως
ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν.

»Διὰ τοῦτο εἶναι ἀναπόφευκτον, ἵνα ἡμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι
ὑπομνήσωμεν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ὅτι ἐλέχθη ἀπὸ τοῦς
Ὁρθοδόξους ἀντιπροσώπους εἰς τὸ παγκόσμιον Συνέδριον
τῆς Λωζάννης· δηλ. ὅτι ἡ γενικὴ ἐνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν
εἶναι ἴσως δυνατόν νά ἐπιστευθῇ ἐὰν ἐπιτευχθῇ πρῶτον ἡ
ἐνωσις μεταξὺ ἐκείνων τῶν Ἐκκλησιῶν, αἱ ὁποῖαι παρου-
σιάζουν χαρακτηριστικὰ μεγάλης ὁμοιότητος πρὸς ἀλλήλας.
Μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν εἶναι δυνατόν νά βοηθηθῇ καὶ νά
προσχηθῇ ἡ βαθμιαία προσέγγισις τῶν Χριστιανικῶν Ἐκ-
κλησιῶν. Τὰ εὐτυχῆ ἀποτελέσματα, εἰς τὰ ὁποῖα κατέληξαν
τώρα τὰ διάφορα μέρη τοῦ Χριστιανισμοῦ, δηλ. αἱ Ἐκ-
κλησίαι ἐκείναι, αἱ ὁποῖαι συγγενεῖς πρὸς ἀλλήλας ἐπανεῦ-
ρον ἢ εἶναι ἐν τῇ ὁδῷ τῆς ἀνευρέσεως τῆς ἐνώσεώς των,
καὶ ὅτι αἱ ἄλλαι διὰ φιλικῆς ἐπικοινωνίας προσεγγίζουσιν
πρὸς ἀλλήλας, πληροῦσιν ἡμᾶς ἐλπίδος καὶ μᾶς ἐνθαρρύν-
ουν νά συνεχίσωμεν τὰς προσπάθειάς μας πρὸς τὴν κα-
τεύθυνσιν τῆς τελικῆς ἐνώσεως ὧν τῶν Χριστιανῶν».